

Wandelingen voor Vroege Vogels

elke tweede zondag van de maand bij zonsopkomst in de Amsterdamse Waterleidingduinen

Het aantal wandelaars op de vroege zondagochtend was in 2018 iets hoger dan in 2017. De wandeling van december 2018 viel echter bijna letterlijk in het water, met plensregens vlak voor de aanvang en tijdens de wandeling. Geen wonder dat slechts 8 mensen kwamen opdagen. De populairste maanden in 2018 waren april, augustus en oktober. Ook in 2017 waren dat de maanden met de hoogste aantallen deelnemers. We zijn benieuwd of die trend zich voortzet in 2019.

Winterwatervogels

De wintermaanden januari en februari konden we goed laten zien welke wintergasten van de waterpartijen in de AWD profiteren. De wandeling in januari was de enige waarbij we in de buurt kwamen van de Oranjekom en de Verdeelvijver. In de Oranjekom zwommen vooral de gebruikelijke soorten (Kuifeend, Meerkoet, Krakeend, Wilde eend en Tafeleend), maar bij de Verdeelvijver konden we uitgebreid de Waterspreeuw bewonderen. Die had een mooi plekje op de betonnen rand vanwaar hij (of zij) zonder ophouden in het water dook om slakjes op te vissen. In de grote kanalen (Noordoostkanaal, Sprengelkanaal, Oostkanaal) zwommen Grote zaagbekken en Brilduikers, en bij het Vogeleiland waren de Wintertalingen van de partij, zoals elke winter. Maar de IJsvogel, die in januari bij de Vogelkijkhut werd gezien, blijft de publieksfavoriet.

Damherten

In maart was het thema 'Damherten'. Het was zeldzaam druilerig weer en er kwamen slechts 13 wandelaars, maar we hebben bij elkaar toch 40 damherten geteld. De invloed van de damherten konden we laten zien aan de hand van bonsai-meidoorns, erosie op een talud met hertenwissels, opvallend veel rozetten van Veldhondstong en de afgevreten bast van omgevallen Kardinaalsmutsen, om een paar voorbeelden te noemen. Ook de tegenmaatregelen hebben we bekeken: omheining van ligusterstruwelen in het Rozenwaterveld.

Appelvink, Kievit en Kleine plevier

De wandelingen van april en mei brachten leuke waarnemingen voor de vogelliefhebbers. In april zagen we een Appelvink baden op de betonnen oever van de Toevoersloot. Dit was ook de maand waarin we zowel winter- als zomer-gasten tegenkwamen: de laatste Koperwiek en de eerste Tjiftjaf van het jaar. In mei ging de wandeling van De Zilk naar het Haasveld. Op het Haasveld waren de sloten goed gevuld met water. Geen wonder dat ook de weidevogels zich hier weer thuis voelen. Het was heel bijzonder om hier weer Kieviten te zien, en de Kleine plevier. De zomer begon overigens vroeg. In mei waren de eerste bloemen van het Duinroosje al te zien.

Bloemenweelde buiten de AWD

In juni begaven we ons voor één keer buiten de AWD, naar het Visserspad bij Zandvoort. Eindelijk konden we de duinflora weer eens in volle glorie laten zien: bloeiend Slangenkruid, Ossentong, Teunisbloemen, Zeepkruid, Welriekende salomonszegel, Wilde asperge, Wilde reseda en een Koningskaars met grote rupsen van de zeldzame Kwastjesvlinder. De bloemenrijkdom was overweldigend.

De grote droogte

In juli leek het nog mee te vallen met de droogte. In de eerste poel op het Eiland van Rolvers bloeide massaal Groot blaasjeskruid. In het vochtige 'oerlandschap' met de grote Haarmos-bulten en jonge Berkjes aan de westkant van het Eiland van Rolvers vonden we zelfs Dubbelloof, voor de AWD een bijzondere varen. Op het Groot Zwartevelde kropen juist de Sint-Jansvlinders uit de cocons. Er hingen tientallen, misschien wel honderden cocons aan de stengels van de Pitrus. Maar een maand later, op 't Heitje, bleek hoe hard de droogte had toegeslagen. Grote stukken van de heidevelden waren dor en roodbruin. Toch was niet alles dood. Dicht tegen de grond lagen nog groene, vitale plakaten van Struikhei en hier en daar zagen we zelfs een enkel heidebloempje. Bij het veldje van Sasbergen zochten we naar de Tijgerspin. Het zoeken werd beloond met een prachtige show die pas eindigde toen het slachtoffer, een sprinkhaan, geheel was ingesponnen.

Waarschuwing voor gladheid

Na de droogte kwam de regen en daarmee kwam ook het 'duinsnot' terug, de alg die zo veel slijm produceert. De laatste maanden van het jaar hebben we herhaaldelijk moeten waarschuwen voor gladheid, niet alleen op hellingen, maar ook op vlakke, bemoste paadjes. Ondanks de glijpartijen blijven de wandelaars het leuk vinden om buiten de paden te lopen. Daarom zullen we ook in 2019, met de nodige voorzichtigheid, weer van de geijkte paden afwijken.

Vaste gidsen: Clarence Wever, Kees Langeveld en Huib Koel

Tekst: Kees Langeveld, Foto's: Hans Cornet

	ingang	vertrektijd	deelnemers	het weer
14 januari	Oase	9:00 uur	24	3°C, zwaar bewolkt, lichte wind
11 februari	De Zilk	8:00 uur	21	6°C, licht bewolkt, koude westenwind
11 maart	Zandvoortselaan	7:00 uur	13	9°C, voortdurende motregen
8 april	Panneland	7:00 uur	46	10°C, bijna windstil, licht bewolkt
13 mei	De Zilk	6:00 uur	17	15°C, weinig wind, later bewolkt
10 juni	Zandvoortselaan	5:30 uur	15	16°C, zwaar bewolkt, noordenwind
8 juli	Panneland	5:30 uur	26	13°C, strakblauwe lucht, zon
12 augustus	De Zilk	6:30 uur	36	16°C, zwaar bewolkt, weinig wind
9 september	Zandvoortselaan	7:00 uur	11	14°C, bewolkt, weinig wind
14 oktober	Panneland	8:00 uur	33	15°C, zon
11 november	De Zilk	8:00 uur	16	11°C, zwaar bewolkt en buien
9 december	Zandvoortselaan	9:00 uur	8	plensregens

Historie van de wandeling voor Vroege Vogels

Op de laatste zondag van de maand trok Frans van den Berg met een groep belangstellenden de AWD in. Weer of geen weer. Zijn boeiende verhalen proberen de gidsen - Frans overleed plotseling in 1988 - voort te zetten. Boswachter Jan Zandvoort deed dit met behulp van Siem Langeveld. Siem, de vader van de huidige gids Kees, wist alles van kevers en ander gespuis. Siem, was samen met Tom Puts en Thijs Bos als vrijwilliger betrokken bij de middagwandelingen vanuit de Duijvetil, het eerste bezoekerscentrum van de AWD. Clarence Wever werd gids in 1996, zowel 's ochtends vroeg als in de middag. Kees deed en doet planteninventarisatie in het duin. Huib Koel deed monitoring van solitaire bijen en is sinds 2000 als natuurgids actief.

